

1. Učivo o zvukové stránce jazyka

Kapitoly věnované zvukové stránce jazyka jsou určeny k prohloubení, rozšíření a procvičení poznatků z oblasti fonetiky, fonologie a ortoepie (spisovné výslovnosti). Vzhledem k nutnosti kultivovat mluvené projevy studentů doporučujeme zaměřit pozornost na cvičení věnovaná spisovné výslovnosti slov domácích a přejatých a zásadám frázování textu. Je také na učiteli samotném, do jaké míry bude vzhledem k typu střední školy s učivem o zvukové stránce jazyka pracovat.

10 Jsou to písmena: *a, e, ě, i, y, o, u, á, é, í, ý, ó, ú, ů*.

11 Podrobné složení mluvidel můžete hledat i na www.fraus.cz. Viz obr. vpravo.

12 Verbální komunikaci, tj. lidskou řeč.

13 1b, 2c, 3b, 4c, 5b, 6c

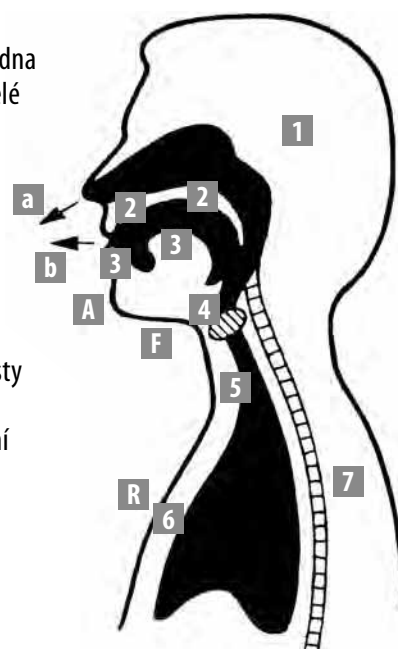
14 **5a** [mňelkí], [správa], [kamení], [tchiňe], [diskutovat], [dúvodi], [sňích], [kvjet], [romantizmus], [tvúj], [ďívadlo], [detektifka]

14 **6a** [ʔalej], [ʔiluze], [černoʔokí], [naʔobalu], [ʔobhájit], [neʔúspješní]

14 Ráz se v češtině vytváří automaticky před samohláskou na začátku slova [ʔulice]. Podrobnější informace najdete v kapitole *Spisovná výslovnost slov domácích* a v knize *Česká výslovnostní norma* (1995). Viz text na protější straně.

Schéma mluvního ústrojí (podle Hály)

- 1 – lebka
  - 2 – artikulační základna
  - 3 – artikulační činitelé
  - 4 – ústrojí hlasové
  - 5 – průdušnice
  - 6 – plíce
- černá plocha =
dechová cesta:
a – cesta výdechu nosem
b – cesta výdechu ústy
(7 – jícen)
A – oblast artikulační
F – oblast fonační
R – oblast respirační

Mluvidla tvoří:

- jazyk
- rty (*labia*)
- zuby (*dentes*)
- dásně (*alveolus*)
- spodní čelist – nevytváří hlásky
- tvrdé patro (*palátum*)
- měkké patro (*velum*)
- čípek – nevytváří hlásky